

BARNE- OG LIKESTILLINGSDEP.	
Arkivkode:	431.0
Dato:	210809
Saksnr:	200702425-051

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036, Dep
0030 OSLO

Deres ref:
Vår ref: 09/89-2/HIR
Dato: 18.08.2009

Høring BLD: Utredning om ungdoms fritidsmiljø og deltagelse og innflytelse lokalt

KIMS INNSPILL TIL HØRINGSSAK

KIM takker for anledningen til å gi innspill på rapporten Ungdoms fritidsmiljø: Ungdom, demokratisk deltagelse og innflytelse.

Rapporten framstår i sin helhet med gode drøftinger. KIM finner den til dels godt gjennomarbeidet og gjennomtenkt. KIMs innspill vil derfor være av utdypende karakter i forhold til punkter av særlig interesse for utvalget. Vi finner det hensiktsmessig å ta utgangspunkt i forslagene til tiltak.

For ordens skyld omtaler vi alle referanser til etnisk ikke-norske som *innvandrere*.

Del I: Ungdoms fritidsmiljø

Forslag til tiltak: Punkt 7

1. Økt inkludering av innvanderbefolkningen gjennom følgende tiltak:

- *Startpakke for nyankomne med informasjon om frivillig virksomhet*

KIM tror at en "startpakke" vil ha mye for seg. Samtidig advarer KIM mot "småe løsninger". Vi har i mange år understreket nødvendighetene av brede og utradisjonelle (i dagens Norge) informasjonsstrategier for å kunne nå fram til "alle". Myndighetene må vise et grunnleggende og strategisk blikk for mangfoldet av måter for informasjonsspredning som eksisterer i innvandremiljøene – som blant annet kan handle om sosiale nettverk og dype tradisjoner for muntlig spredning av informasjon – selv om man kan ha bodd i Norge mesteparten av livet, er godt integrert og kanskje også blitt norsk statsborger.

- *Frivillige organisasjoner inviteres til introduksjonsprogrammet og språkkurs for muntlig å informere om sin virksomhet*

Å integrere frivillige organisasjoner i muntlig informasjonsarbeid tror vi er veldig bra – vel å merke så fremt organisasjonene forstår å være "på bølgelengde" med sitt publikum.

Organisasjonene må kunne vise til strategier for hvordan formidle "de norske kodene" og samtidig vinne og inspirere publikum som ikke har tradisjoner for hva frivillig organisasjonsarbeid kan innebære.

- *Språkpraksis plasser i organisasjoner*

KIM tror at også dette er et tiltak som kan ha mye for seg. Fortsatt understreker vi den samme nødvendigheten som for punktene over: For å lykkes må organisasjonene forstå at de må vise reell vilje til innsikt for at den som er på språkpraksis skal oppleve en reell inkludering og tilhørighet. Gode og gjennomtenkte strategier må inneholde kunnskapsbredde og utradisjonelle strategier som ikke bærer preg av overstyring og (ofte ubevisst) "nedlatende hjelp". Gode inkluderende tiltak handler *alltid* om å møte folk med likeverd, nysgjerrighet og respektfull veiledning.

- *Gratis eller rabatterte billetter (flyktningkort) for å delta på lokale idretts- og kulturarrangementer*
- *Støtte til medlemskap for flyktninger*

KIM tilrår varsomhet med ordninger som tilgodeser flyktninger framfor andre innvandrere på arenaer der "alle" i praksis har adgang. Særordninger for noen skaper fort reaksjoner hos grupper som ikke faller inn under ordningen, men som ellers kan være like mye eller lite "marginalisert" som en del blant flyktningene.

KIM tilrår kun rabatt- og støtteordninger etter kriterier som ikke diskriminerer eller ekskluderer noen fordi de ikke har etiketten "flyktning" knyttet til seg. Blant annet mottar KIM en del innspill om mangel på inkluderende tiltak som dreier seg om ungdom fra EØS-land. Liksom sine foreldre kommer de utenpå mange språkopplæringsordninger. Innspillene handler om ungdom som - reelt eller ikke - opplever seg som diskriminert og "utenfor". KIM tilrår derfor å utarbeide støtteordninger som er tilgjengelige for "alle".

- *Informasjons- og veiledningsbrosjyrer på ulike språk om de mange sektorene innen frivillig virksomhet*

Skriftlig informasjon i miniformat kan være svært nyttig. Det er også enkelt å lage, den billigste måten å spre informasjon, og den er som oftest uforpliktende mht. oppfølging for den som er distributør. Like fullt viser KIM til de samme hensyn som vi peker på i punktet over om "Startpakke". *Effektive* informasjonsstrategier må ha mange måter og veier der man hele tiden må ha for øye 1) hvem det er man faktisk ønsker å nå og 2) hvilke informasjonsmåter/-strategier man tror egner seg best.

2. Lønnet brobyggingsarbeid. Oppgave: aktiv dialog med innvandrerforeldre og mobilisere deres egeninnsats

- *Forsøk med direkte tilskudd til brobyggingsaktivitet i norske lokalsamfunn der mer enn halvparten av andelen barn og unge har innvandrerbakgrunn*

3. Frivillighetskoordinatorer som en prøveordning på statlige midler i de to norske kommunene som har størst andel innvandrere

KIMs råd er at to slike ordninger som nevnes over, kun må være det som foreslås: - *forsøk*. KIM tilrår å vektlegge strengt tidsavgrensede overgangsordninger i kommunene eller bydelene med forpliktende målsettinger om faste rådgiver- eller konsulentstillinger. Videre tilrår KIM en ordning med profesjonelle eller lønnede stillinger innen fritidsaktiviteter og frivillighetsarbeid som inkluderer *alle* folkegrupper som arbeidsfelt. Med dette som utgangspunkt følger de to neste punktene naturlig:

4. **Ansette og utvikle ledere minoritetsbakgrunn i fritidsklubber, ungdomshus etc.**
5. **Utvikle systematisk samarbeid med idretts- og friluftsansjoner om aktivitetsdager og ferieaktiviteter hvor barn og unge får anledning til å prøve ut et spekter av aktiviteter**

KIM ser det som avgjørende at alle steder der ungdom ferdes, skal det være personer med inngående kjennskap til de ulike minoritetsmiljøene i et område. Minoritetsbakgrunn er kanskje viktig for legitimiteten, men bør ikke være et absolutt krav. Avgjørende er en persons innsikt og kunnskaper, brobygger- og inkluderings-talent. KIM ser skoler og kunnskap om dynamikken i et flerkulturelt samfunn, i en flerkulturell ungdomsgruppe, som et kjernepunkt som må omfatte *alle* med utviklings- og lederansvar.

KIM tilrå å vektlegge grunnleggende kunnskap og innsikt i det faktum at kultur aldri er noen enhetlig og statisk fenomen – og at nettopp dette kanskje skaper de største spenningene blant ungdommene selv og mellom generasjonene. Minoritetsbakgrunn må bli myndighetenes sovende alibi – dvs. minoritetsbakgrunn må ikke alene framheves som ”den riktige bakgrunnen” og som ”det best egnede” til å løse foreldregenerasjonen - med sine unge - på veien gjennom en ungdomstid og -verden som skal finne sin egen respekterte og utviklende plass i samfunnet.

6. **Utarbeide eksempelsamling på hvordan en kan bygge ned barrierer som hindrer deltakelse i fritidsaktiviteter**

Med utgangspunkt i de fem områdene som er listet foran, tilrå KIM sterkt å vektlegge dette siste punktet. Erfaringsmessig vet vi at det tar tid for mange å finne sin plass og en utviklende plattform i et nytt samfunn. Særlig kan det være mange mentale hindre som skal overvinnes. Det samme gjelder vel så mye for tilflytterlandet med den mangfoldige oppgaven å innpasse innvandrerne. Det kan være krevende for alle parter å forstå og forholde seg til dynamikken i de mange samhandlingsprosessene som stadig foregår. Noen ganger kan det være vanskelig å forutse rekkevidden av store og små valg som tas. Det er viktig at ungdommen gis mulighet til å lære om gode eksempler for å finne *sin* vei og å kunne være veiviser for dem som kommer etter.

Dette siste punktet leder over i forslag til tiltak knyttet til Ungdomsrapportens andre del:

Del II: Demokrati og deltakelse for ungdom

Rapporten foreslår åtte tiltak. Alle handler om ulike strategier og innfallsvinkler for å få ungdom sterkere engasjert i demokrati og utvikling både lokalt og nasjonalt. KIM konsentrerer sitt innspill i forhold til underpunkter knyttet til forslag 5 og 6:

5. **Det bør settes i gang systematiske forsøk med ulike modeller for ungdoms deltakelse**

- *Kommunale tverrfaglige ungdomsplaner*
- *System for positive lytteposter i utsatte ungdomsmiljøer*

De siste par årene har det kommet meldinger om at stadig flere unge dropper ut av skolen – en viktig arena for demokratibyggning og plattform samfunnsdeltakelse. Innvandrer gutter topper statistikken sammenliknet med etnisk norske gutter.

KIM ser det som viktig at frafallsfenomenet ikke isoleres til en sak for skolen. Mange fagmiljøer må på banen for å få snudd trenden. KIM tilrår derfor tverrfaglige ungdomsplaner og går sterkt inn for tiltak med fokus på å vise i praksis at demokrati og samfunnspraksis er en verdi i seg selv og at den enkelte ungdom har en viktig røst i dette arbeidet. Utsatte ungdomsmiljøer er det spesielt viktig at man har gode inkluderings tiltak for.

6. Det bør etableres en statlig tilskuddsordning som stimulerer nye veier

- *Midler til utprøvingstiltak for ungdoms deltakelse*
- *Midler til ungdoms egne initiativ for deltakelse (Frifond kan utvides)*

Et gjentakende innspill til KIM handler om at ungdom med innvandrerbakgrunn ikke uten videre finner seg til rette i miljøer med sterk etnisk norsk dominans. Blant annet får NLU denne kritikken mot seg fra en del organisasjoner for innvandrerungdom. Det hjelper ikke at NLU er en paraplyorganisasjon. Dominansen og trykket fra toppen oppleves for mange som for styrende og uten god evne til innsikt i hva som kan være spesielt med å være innvandrerungdom. Dermed oppleves paraplyorganisasjonen demotiverende for miljøer med innvandrerungdom med behov for å ”finne seg selv”.

Finanser er et annet problem. Beløpene er for små til å både administrere og å dekke utgifter i forhold til mange tiltak som man mener er viktige for i det hele tatt å få ungdom på banen.

KIM støtter derfor forslaget om statlig tilskuddsordning. Vi tilrår at det legges opp til ordninger med fleksibel støtte. Parallelt må nye etableringer tilbys årlig kursing i krav, veier og måter knyttet til drifting av en organisasjon – alt som del av strategiarbeidet for demokrati og samfunnsdeltakelse.

Avslutningsvise kommentarer

Departementet inviterte i mai aktuelle høringsinstanser til møte om denne rapporten. KIM trekker her fram noen av punktene som ble ytret i møtet:

- **Behov for mer og større bredde i norsk ungdomsforskning**

KIM støtter argumentasjonen som etterlyser mer grunnforskning knyttet til ungdom. Vi trenger faktakunnskap fra hele landet som omhandler både by og land. KIM ser et stort behov for kunnskap som kan fortelle resten av verden om ungdom fra et mangfold av innvandrer nasjoner og deres møte med Norge, deres oppvekst, karrierer bekymringer og gleder. Vi trenger også å vite mye om ungdom i asyl i Norge – en gruppe som til daglig ofte ligger utenpå alt som foregår i det norske systemet.

- **Viktig å nå ungdommen der de er - i sine miljøer**

De som bestemmer i stat og kommuner må ha strategier for å komme de unge i møte. Det er behov for overordna og felles retningslinjer for hvordan nå fram til unge som faller ut. Dette handler ikke bare om tverrfaglig/tverretatlig samarbeid i kommunene. Løsninger må kanskje utarbeides både fylkesvis og tverrsektorielt. Alle steder må det være strategier for hvordan inkludere bredden av innvandrerungdom i det som foregår. Det ligger derfor et stort ansvar på staten å få gjennom forslagene ute i kommunene.

- **Viktig å generere politikk fra høringen**

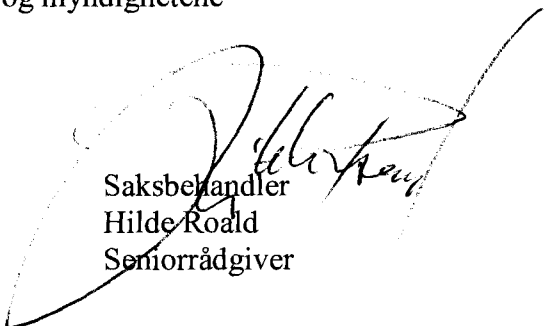
KIM støtter argumentasjonen som tar til orde for implementering av mange av rapportens punkter og forslag. Særlig om del to av rapporten heter det at mye her må kjempes for på kommunalt plan.

Diskusjonen viser at det er store kommunale forskjeller. Noen kommuner er veldig aktive når det gjelder tiltak i forhold til unge. Andre kommuner har ingen ungdomstiltak. KIM ser det som svært viktig at innvandrerungdom flest, gutter som jenter, ikke står på siden i den pågående debatten.

For Kontaktutvalget mellom innvandrerbefolkningen og myndighetene

Rita Kumar

Rita Kumar
Utvalgsleder

Saksbehandler
Hilde Roald
Seniorrådgiver